

Ontvangen literatuur

Samenstelling: Paul Keuning

Dit is een selectie uit de lijst van tijdschriften gericht op vogelnieuws, met name uit de regio.

Argus jrg. 34 (2) juli 09. Faunabescherming. H. Niesen 'Nieuwe kans voor de natuur op de Maasvlakte', de broedplekken van de Zilvermeeuw en de Kleine Mantelmeeuw wordt veilig gesteld. P. de Jong 'Raad van State beperkt mosselvisserij'. R. Stockmann 'Legaal stropen'. Het goedkeuren van de Faunabeheerplannen door de provinciale Faunabeheereenheden is een wassen neus, waarna de jagers weer rustig vijf jaar hun gang kunnen gaan. H. Niesen 'Ganzen en schade'. De ganzenverdelgingspraktijk is kortzichtig, duizenden ganzen vergassen in een bepaald gebied lost niets op; dat gat wordt snel weer ingevuld door ganzen van elders. R. Snep 'Natuur op bedrijventerreinen'. Voorbeelden in het buitenland tonen aan dat hier weldegelijk mogelijkheden liggen.

Dier en Milieu jrg. 84 (3) juni. 09 Vakblad voor handhavers op het gebied van Dier en Milieu. Grote groepen rondvliegende ganzen vormen een toenemend gevaar voor Schiphol. R. Engelbertink (Universiteit Wageningen) constateert dat vogels die aan de kust broeden steeds vaker verstoord worden. Verder worden in het kader van de begripsbepaling rond de Flora- en faunawet de voorwaarden voor het inventariseren (van bijvoorbeeld vogels) in de vrije natuur onder de loep genomen. Pauline Verheij zegt bij haar afscheid als redacteur van Dier en Milieu dat ze zeer onder de indruk is van Rob Bijlsma die zeer gepassioneerd al tientallen jaren roofvogels beschermt.

Dier en Milieu jrg. 84 (4) aug. 09 M. Pol 'Voorlichtingscampagne Roofvogels in Beeld'. De Friese Milieufederatie en het IVN willen de roofvogels positief in beeld brengen om tegenwicht te bieden aan de ernstige roofvogelvervolging in de provincie.

De Dompfhoorn jrg. 43 (2) juni 09. Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden. B. de Groot constateert dat Tiengemeten een prachtig natuureiland geworden is. J. Lemcke stelt de Grauwe Vliegenvanger centraal. P. Solleveld 'De werkgroep nestkasten controleerde vorig jaar 169 nestkasten'.

Interessante soorten: Boomkruipers (3x), tweemaal Gekraagde Roodstaart en tweemaal Grauwe Vliegenvanger. R. Wiering schrijft over de Grote Zilverreiger, een soort die langzaam toeneemt in Nederland en ook in de winter lang niet altijd meer wegtrekt.

De Dompfhoorn jrg.43 (3) sept. 09. Geen specifiek vogelnieuws, wel een interessante lezing op 3 dec. over de Utrechtse Heuvelrug door Alexander Koenders.

Tussen Duin & Dijk jrg. 8 (2) 09 Landschap Noord-Holland N. Zutt - v.d. Made 'Steenlopers willen stenen., Kleurringen moeten uitsluitel geven over de broedgebieden van de hier gesignaleerde Steenlopers: N-Europa of Groenland. D. v. Lunsen 'De Kwak, een zeldzaamheid.'

Tussen Duin & Dijk jrg. 8 (3) 09. J.J. Vlugh 'Roodhalsfuten in de broedtijd in Noord - Holland'. let op mogelijke broedgevallen in onze omgeving. T.v.d. Chijs 'Vogels op geïnundeerde bollenpercelen'. Meer dan 80 soorten worden regelmatig waargenomen; bijzonder is het jaarlijks terugkeren van Lachsterns. R. Schram 'Oeverwaluwwand aan de Ouderkerkerplas'. Succes vanaf het begin, met soms over de honderd broedparen.

Dutch Birding jrg. 31 (3) 09 Tijdschrift voor Palearctische vogels. Van de 70 bladzijden zijn alleen de laatste tien in het Nederlands geschreven. Bij de 'Recente meldingen' staan de Witoogend in Huizen en de Roodpootvalken op de Vijfhoek. 'DB Actueel', gaat over de Spaanse Mussen bij de Eemshaven. G. M. Kirwan e.a 'Taxonomie, herkenning en status van de Woestijnmussen'. Van de drie ondersoorten is met name de Centraal Aziatische *Passer simplex Zarudnyi* zo opvallend anders gekleurd dat dit wel als een aparte soort gezien kan worden. Al Vrezer 'Melanisme en kleurvariatie bij de ondersoort *Macroura* van de Oeraluil'. Melanisme betekent erg donker, bijna zwart waardoor patronen en strepen nauwelijks zichtbaar zijn. Bennie v.d. Brink ving op het ringstation Elburg een Snor met kleurafwijking.

Dutch Birding (4) 09 R. Slaterus 'Broedgeval van Noordse Kwikstaart bij Spaarndam in 2008 (vermoedelijk)'. L. Edelaar ontdekte in 2006 op het Landje van Geijssel bij Ouderkerk een Siberische Taling. O. Plantema 'De Albatrossen en de Pinguïns van de sub-Antarctische eilanden ten zuiden van Nieuw Zeeland en Australië'. D. Monticelli en V. Legrand legden de gewoontes van de Algerijnse Boomklever vast in woord en beeld. Bijzondere waarnemingen, een paar krenten uit de Gooise pap: de Ralreigers in de Bovenmeent en het Kleinst Waterhoen in de polder Achteraf.

De Grauwe Gans jrg. 25 (2) juli 09. H. Koffijberg 'Vogeltrek over de IJmeerdijs in 2008'. M. Bouscholte beschrijft 'zijn eigen plot': de Plas Lepelaar, waar je naast de Spotvogel en de Wielewaal, vossen en de boommarter tegen komt. J. Nagel 'Oeverzwaluwen in Flevoland', betonnen kunstwanden zijn misschien niet zo natuurlijk, ze hielpen wel mee om 2008 tot een zeer succesvol jaar te maken.

De Kieft jrg. 33 (3) sept. 09. Vogelbeschermingswacht Zaanstreek. Dit kwartaalblad is een voortzetting van *De Grutter*, het ziet er goed uit en is maar liefst 60 bladzijden dik. J. Noordijk e.a. 'De avifauna van de Enge Wormer: de wintergasten'. Niet de zeldzaamheid maar de aantallen maken deze polder bijzonder. Ed Staats 'Goed jaar voor de Oeverzwaluwen in de Zaanstreek, 44% stijging!'

De Kruisbek jrg. 52 (3) juni 09. Vogelwacht Utrecht. G. v. Haaff 'Onderzoek aan Eksters in de wijk Schothorst in Amersfoort'. Van 2002 tot 2006 nam het aantal territoria toe van 26 tot 70. F. v. Maurik 'Excursie Tiengemeten, wie er niet bij was heeft echt wat gemist!' R. Lensink doet 'Onderzoek aan Grauwe Ganzen rond Schiphol 2009/2010'. De bewegingen van deze vogels met een groene halsband worden in kaart gebracht. 'Wat doe je met een vogelkadaver?' Bij Naturalis zijn ze blij, ook met de gewone vogels.

De Kruisbek (4). Tegen Houten aan ligt het nieuw aangelegde bos Nieuw Wulven. J. Steenbergen coördineerde daar de inventarisatie 2008. Met acht broedparen van de Bosrietzanger en drie Sprinkhaanzangers toch een leuk gebied!

Limosa jrg. 82 (1) 09. H. Potters 'Broedbiologie nestkastbewonende Holenduiven in westelijk Noord-Brabant'. J. G.B. v. Dijk e.a. 'Reproductie van de Kokmeeuw in kust- en binnenlandkolonies'. Langs de kust is het broedsucces groter dan in het binnenland. Predatie, ook onderling dus van soortgenoten, speelt hierbij een rol. F. Cottaar 'Kleine Rietganzen benutten tijdens het najaar in Friesland geoogste maïsackers als nieuwe voedselbron'. H. Verkade 'Influx van Houtsnippen langs de Hollandse kust in januari 2009' Strenge koude verdreef de Houtsnippen van centraal Europa naar de gematigder kuststreken. M. Boerner en O. Krüger 'Andermans veren', correlatie tussen agressief gedrag en licht of donker verenkleed. D. Hasselquist Vogelzang kost veel energie blijkt uit het artikel 'Een lege maag uit volle borst'. K.L. Evans 'Plattelanders bevolkten de stad.', Merels uit de stad verschillen genetisch niet veel van de Merels op het platteland. Verder een verslag van de NOU-themadag op 28 maart jl. over 'Vogels en recreatie'.

Meerkoet jrg. ? (2) 09 Natuurvereniging Wierhaven. R. Schouw 'Huiszwaluwen in het werkgebied in 2008'. Het was met 641 nesten weer een goed jaar. B. Winters 'IJsvogels in het vangnet'. In het Robbenoordbos bij Wieringermeer worden regelmatig IJsvogels gevangen en geringd.

Mens & Natuur jrg. 60 (2) zomer 09. IVN Nederland. Er wordt door IVN Veluwezoom extra aandacht gevraagd voor Steenuilen en daarmee voor kleinschalig cultuurlandschap. J. Pikkaart 'Buitenschools vang je ze zo!' Een pleidooi om de zeker aanwezige belangstelling bij kinderen voor de natuur en voor vogels in banen te leiden via o.a. de naschoolse opvang. **Mens & Natuur** (3) herfst 09 P. Böhre 'Trekvogels en statistieken, de spanning geeft een kick'. Waarom besteden duizenden vogelaars tienduizenden uren om bijna 20 miljoen trekvogels te tellen? Volgens Gerard Troost, een van de tellers, geeft het een kick om zeldzame vogel het eerst te zien, maar ook de grote aantallen zijn indrukwekkend. Spannend om 381.290 Graspiepers op één dag te zien.

Natuur dichtbij! jrg. 36 (2) feb. 09. Landschap Noord-Holland. In de rubriek 'Natuur en landschap ontwikkelen', wordt melding gemaakt van de vele ijsvogelwanden

die door de Postcodeloterij op initiatief van Jelle Harder aangelegd konden worden. F. Buissink 'Op de Vinkenbaan', een interview met de schrijvers van het boek met deze titel. Sinds het begin van het Vogelringstation Castricum werden daar 350.000 vogels geringd, waaronder vele zeldzame. Gaat niet over vogels, toch interessant: Frans Buissink zijn artikel over de grafheuvels op de Zuiderheide.

Natuur dichtbij! (3) sept. 09. Geen specifiek vogelnieuws.

Natuur Nabij jrg. 36 (2) mei 09. IVN Eemland J. v. Asselt Terugblik op de 'Landelijke Steenuildag 17 jan 09', het is belangrijk om het hele leefgebied vanuit het perspectief van de Steenuil in ogenschouw te nemen. Soest spant zich in om de Stadsvogelprijs 2009 in de wacht te slepen. In dat kader is een supermussenkast met 14 geschakelde woningen opgehangen. Ook de maakte de uilenwerkgroep kasten voor de Bosuil en andere holenbroeders.

Natuur Nabij (3) sept. 09. Nieuws van het uilenfront: 2009 het was een slecht jaar voor de Kerkuil, intussen is in Soest een record van zeven Steenuiltjes geringd. Wil je zien hoe een zwaluwenhuis eruit ziet? Neem een kijkje op de Korte Brinkweg in Soest. Volgens Roel van Wijk, coördinator van weidevogelwerkgroep De Wulp, laten de resultaten over de afgelopen jaren een sterk dalende lijn zien.

Onze Waard jrg. 40 (1) voorjaar 09. Natuur- en vogelwacht 'De Alblasserwaard' G. de Lange - Mes 'Zo dom als een Kolibrie'. H. Krens 'Verslag van de WeideVWG'. De Alblasserwaard is pilot in het project Nederland Weidevogelrijk. Met diverse maatregelen wordt gestreefd om het voor o.a. de Grutto aantrekkelijk te maken: vaste mest op het weiland, stukken plasdras houden en bescherming tegen verhongering en predatie. Een aanwezige boer stelt dat hij karig beloond wordt voor zijn vele inspanningen. A. Stip World Birdwatch 2008: 73 soorten!

Onze Waard (2) zomer 09. J. Andeweg 'Weidevogelwerkgroep. Een eerste impressie van het afgelopen voorjaar Prettig dat de stagiaires nog enkele weidevogels gezien hebben. A. Stip 'Voorjaarstrek over de telpost Kinderdijk in 2009' Ter illustratie de roofvogeltelling op 10 april wanneer hier twee Rode Wouwen geteld worden, 8 Sperwers, 20 Buizerds, één Visarend, 3 Smellekens en één

Slechtvalk. P. Bieren 'Zeer zeldzame Grijze Wouw doet Alblasserwaard aan'.

Sovonnieuws jrg. 22 (2) juni 09.

Vogelonderzoek Nederland. F. Hustings, E. v. Winden 'Buidelmees op zijn retour'. Nederland zit op de rand van zijn verspreidingsgebied. Op veranderingen in de kerngebieden in het buitenland hebben wij geen invloed. H. v.d. Jeugd 'Opvangbeleid overwinterende ganzen en Smienten 2005-08'. Het doel om deze vogels in foerageer- en natuurgebieden op te vangen is niet bereikt, de stuurbaarheid valt tegen. A. Boele 'Monitoring Steenuilen 2003-08: een succes' Er wordt in veel meer gebieden specifiek op Steenuilen geteld. J. v. Bruggen 'Grote Stern en Dwergstern beleven weer een hoogtepunt in 2008!' O. Klaassen 'Slaapplaatstellingen van Grote Zilverreigers'. Een toenemend aantal overwintert in ons land, preciezere teldata hierover zijn nodig. Interview met B. Dijkstra en S. Boonstra over 'Een onzichtbare vogel', het gaat hier over de Kwartelkoning. Het gebied van de Drentse Aa wordt onder hun leiding 'crex-vriendelijk' beheerd. M. v. Weperen e.a. 'Waar roepen Kwartelkoningen in het rivierengebied?'

De Steenloper jrg. 27 (2, zomer) 09. VWG Den Helder e.o. A. Smit-Zijm toont in 'De activiteiten van het promoteam 2008' aan dat Den Helder behoorlijk aan de weg timmert. K. Rebel over vogels in 'Natuurlijk New York'. H. Post WG Steenuilen heeft na overdracht beheer veel achterstallig onderhoud. F. Geldermans 'Verslag van de Zeetrek 2008'. S. v.d. Berg-Blok 'WG Blauwe Reiger', getracht wordt overzicht te krijgen op de stand van de reigerkolonies. S. v.d. Berg-Blok 'Verslag van activiteiten WG Stookolieslachtenoffers.'

De Steenloper (3) 09. F. v. Vliet 'Bericht van de werkgroep stadsvogels' De Gierzwaluwen werden niet systematisch geteld, wel werden er 12 broedparen geteld. Onder het kopje 'Meeuwen in de binnenstad van Den Helder' komt men tot de slotsom dat het weinig zin heeft de overlast door meeuwen te bestrijden, respecteer haar dus maar.

De Takkeling jrg. 17 (2) 09. Rob Bijlsma klimt al meer dan 40 jaar lang in bomen om eieren en jongen te meten en te wegen. Dat werd op 18 mei beloond met een koninklijke onderscheiding. In zijn weerwoord stelt Rob dat 'Roofvogels niet voor de show zijn!' R. v. Zwieten 'Geslaagd broedgeval van Wespendif

in Zuidelijk Flevoland in 2006. R. Bijlsma en Th. v.d. Mortel 'Veeruitstoot bij een Wespandief'. J. v. Diermen e.a.. 'Terreingebruik van Wespandieven op de Veluwe' Met op de rug bevestigde dataloggers werden ruim een maand lang alle verplaatsingen van een drietal Wespandieven geregistreerd. Het bleek dat gebieden met grote recreatiedruk gemeden worden. P. de Boer e.a. 'Na 20 jaar weer succesvol broedgeval van Rode Wouw in Nederland.' R. Bijlsma 'Geheele botbreuken van een Sperwer en sterfte'. Er is meer onderzoek naar sterfte bij roofvogels nodig om te mogen stellen dat opknappen en opvangen in een asiel leidt tot goede overlevingskansen. M. Verrips, H. Sevink en H. de Rooij over 'Eerstejaars Boomvalken'

De Tringiaan jrg. 32 (2) mei 09. VWG Schagen e.o. R. Costers 'Purperreigers in de Noordkop'.

De Tringiaan (3) aug. 09. Uit de rubriek 'Het Zwanenwater actueel' blijkt dat dit een gebied is om in de gaten te houden, dit jaar sneuvelden maar liefst acht fenologische records. De Bonte Vliegenvanger kwam 14 dagen eerder aan dan ooit! En ondanks de koude winter was het Zwanenwater in 2009 een aantrekkelijk gebied voor de Cetti's zanger: niet eerder waren hier 6 territoria.

Vanellus jrg. 62 (3) 09. 'Wetenschappelijk onderzoek: -Grutto's for you- levert nieuwe inzichten op', bijvoorbeeld dat succes voor een belangrijk deel afhangt van het netwerk van mensen dat die verandering in beleid moeten uitvoeren. In de rubriek *Bijzonder Vogelnieuws* extra bescherming bij de invliegopening van de kerkuilnestkast voor de steenmarter. J. Drop 'Kerkuilen adopteren steenuiljong'.

Vanellus (4) 09. Honderd jaar 'Wilsterflappersferiening' Het vangen van Goudplevieren vindt sinds 1909 in verenigingsverband plaats. Vroeger voor

consumptie, nu voor wetenschappelijk onderzoek. Verder toont de commissie uilen aan dat ook de Kerkuilen ontkerkelijken: gebruikten in 1980 nog 31,5% van de broedparen een kerk als broedplaats, in 2008 was dat nog maar 3,5%. Veelal wordt er nu gebroed in boerenschuren.

Het Vogeljaar jrg. 56 (6) 08. E. Staats '65 jaar Vogelbeschermingswacht 'Zaanstreek'. F. Franssen 'Een halve eeuw Vogelwacht Utrecht'. W. Smeets 'Aalscholvers en beroepsvissers: een voortdurend spanningsveld'.

Het Vogeljaar jrg. 57 (3) juni 2009. Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming. J. Philippona 'Het braakleggen van bouwland'. Op en bij de Planken Wambuis (omgeving Ede) pakt het braakleggen zeer gunstig uit voor de Veldleeuwerik. M. Buise 'Grondleenden en steltlopers in Zeeuws-Vlaanderen'. De nieuwe natuurontwikkelingsgebieden zijn zeer in trek bij de twintig onderzochte vogelsoorten. Ook in het Verdronken land van Saeftinge doen de eenden en steltlopers het goed, dit in tegenstelling tot de situatie in de reguliere landbouwgebieden, waar de aantalsontwikkeling negatief is.

Vrienden van t Gooi jrg. 2009 (2) Vereniging van Vrienden van het Gooi en omstreken. D.A. Jonkers 'Vogelringstation Het Gooi'. Al vijftig jaar worden vogels op diverse plekken, maar ook langs de Gooimeerkust, gevangen voor wetenschappelijk onderzoek. Belangrijk voor het verkrijgen van gegevens over o.a. de jaarlijkse reproductie, de conditie en overlevingskansen.

IJsselmeer Berichten jrg. 37 (3) 09. Dubbelinterview over het bouwen in het Markermeer met Adri Duivesteijn, wethouder Almere en prof. Han Meyer 'Grootgroeien ten koste van het Markermeer?'

De hier besproken tijdschriften zijn er voor alle leden van onze vogelwerkgroep. Nieuwsgierig geworden naar een van de zeer beknopt samengevatte artikelen? Neem op een lezingavond even contact op met Bep Dwars-van Achterbergh.